

[Ingeborg Refslund Thomsen.]

vi kan rydde de sten af vejen, der hindrer den gode udvikling, så må jeg sige klart og tydeligt, at jeg savner en beklagelse af, at vi danske i Nordslesvig blev ramt så hårdt af de mange skarpe sten, der knuste så meget for os i besættelsestiden. Vi havde Frøslevlejren nær inde på livet, og nede ved Krusaa talte mindsteningen over vore gendarmers sit smertefulde sprog. Mindretallets ledelse kom os ikke til hjælp. Indtil 1943 var der forholdsvis roligt i Nordslesvig, men først da tvivlen begyndte at nage de tyske sind, blev dyrlæge Møller hjælpsom. Da var det allerede for sent; da havde dyrlæge Møllers højre hånd, overløjtnant Larsen, allerede ydet Gestapo værdifulde tjenester; de var forlængst „gennemlyst“, alle de, der udadtil betød noget.

Med den bedste vilje: vort sind er endnu så sårbart. Naturligvis kan vi ikke i Nordslesvig være rørende enige i bevægede tider; det var vi ikke i 1920, i grænsestridens dage, og det var vi ikke i 1945 i opgørets dage; vi har altid været stridbare. Men nu, da der er gået 8 år og man ser lidt mere lidenskabsløst på begivenhederne dengang, må man erkende, at det på en måde var en kamp mellem generationerne; på den ene side fremmedherredømmets mænd, hvis erfaring på godt og ondt havde givet dem en fast og urokkelig indstilling til grænse- og mindretalsproblemer; på den anden side det store flertal, der blev grebet af stemningsbølgen, af den voldsomme reaktion oven på de onde år, som jo slet ikke er uforståelig. Vi strides ikke mere, men jeg hører til dem, der dog glæder sig over at have været med til at gå mod strømmen og rette de to henvendelser til regering og rigsdag, både om skolelov og straffelov. Vi vandt ikke gehør, men vi synes selv, at tiden har givet os ret.

Det ærede medlem hr. Hans Schmidt talte om de frontfrivillige. Jeg er fuldstændig enig med ham i, at disse unge ikke burde have været straffet. Det har jeg for år og dag siden sagt fra landstingets talerstol. I de fleste tilfælde fik de et års fængsel, og disse straffe er forlængst afsonet; de er udstået med internering og varetægtsarrest eller i forbindelse med krigsfangenskab og medførte ikke noget rettighedstab. De frontfrivillige fik lovens mindste straf; deres

danske naboer dømmer dem ikke mere, vi er forlængst kvit — som man siger — men gøre dem til martyrer, det vil vi ikke. De vendte os ryggen og gav sig Hitler i vold, efter at han havde overfaldet Danmark, der dog var deres fødeland, selvom de ikke vil sige fædreland.

Jeg tror, man ville gøre disse unge en bjørnetjeneste ved nu at drage dem frem i lyset. De fleste, de, der ikke var bondesønner, ville „ud af det hele“, som det hedder nede hos os. De søgte til København, Aarhus eller Odense. De befinder sig vel — det lægger de slet ikke skjul på — befinder sig uhyre vel i et rent dansk milieu. Mange har fået en dansk kone, de er faldet til ro, og det, vi kan gøre for dem i dag, er at lade være med nu at pege dem ud. Tænk, hvad svigermor vil sige, hvis hun får hele fortiden gravet op! Det var ikke godt.

Alt i alt: man må ikke glemme, at den altfor strenge straffelov ramte dansksindede hårdere end tysksindede — det blev altid anset for en formildende omstændighed at være tysksindet. Men det skal ikke være nogen hemmelighed, at vide kredse nede hos os var meget betænkelige ved den politik, der førtes, både med hensyn til den højere retfærdighed og hensigtsmæssigheden. Bare ordet „Faarhus“ nævnes, så nikker hovederne betydningsfuldt og eftertænksomt.

Der er en side af retsopgøret, som rigsdagen med større styrke skulle have krævet oplyst, og det er stikkerlikvideringerne. Det er heldigvis ikke et sønderjysk problem, thi vi havde nede hos os ikke et eneste stikkerdrab, og der skete heller ikke noget clearingmord i de sønderjyske landsdele.

Det ærede medlem hr. Hans Schmidt talte om at fremskynde hjemsendelsen af de sidste mænd, der endnu holdes tilbage i fængslerne. Det drejer sig kun om ialt 4 personer, der alle har fået livsstraf, som senere er ændret til fængsel på livstid. De er naturligvis ikke dømt for politiske forseelser, men for meget grove forbrydelser.

Den tyske avis bringer af og til meget stemningsfulde beretninger om fællesrejser i forbindelse med besøg i fængslerne, besøg, som en tysk præst aflægger sammen med de dømtes slægtninge; men selvom de pårørende kan trænge til trøst, kan vi absolut ikke slutte os til ønsket om allerede nu at